

מדינת ישראל

משרד האוצר - אגף שוק ההון, ביטוח וחיסכון

שאלות ותשובות להבנת הסדר הפנסיה
מי הן קרנות הפנסיה עליהן חל החוק החדש?
מבטחים הותיקה
מקפת הותיקה
קרן הגמלאות המרכזית
קרן פועלים חקלאים
קרן נתיב
קרן פועלי בניין
קרנות הפנסיה אגד, דן, הדסה והסוכנות היהודית נדרשות להגיש תוכנית הבראה הכוללת איזון אקטוארי והכנסת מנגנון איזון לתקנון עד ליום 1/8/03. באם לא ינהגו כך יחולו עליהם הכללים החדשים.
קרנות הפנסיה הותיקות האחרות הינן קרנות מאוזנות אקטוארית ולפיכך החוק החדש לא חל עליהם.
מנהלים מיוחדים
שאלה: מה פירוש המושג "מנהלים מיוחדים" שימונו לקרנות הפנסיה?
תשובה: בהתאם להוראות החוק ימונו לקרנות הפנסיה הוותיקות הגירעוניות עד ליום 1 באוגוסט 2003 מנהלים מקצועיים. מנהלים אלה יחליפו את המנהלים הקיימים בקרנות, אשר מונו ברובם על פי השתייכות או קרבה להסתדרות.
שאלה: כיצד ימונו המנהלים המיוחדים?
תשובה: על פי החוק שאושר, תוקם ועדה ציבורית בת חמישה חברים, בראשות שופט. בנוסף לשופט יהיה בוועדה נציג של וועדי העובדים ושלושה אנשי משק וכלכלה בכירים. כל נציגי הוועדה הציבורית יידרשו לעמוד בקריטריונים ובתנאי הכשירות של חוק החברות הממשלתיות, ולפיכך אסור שתהיה להם כל זיקה פוליטית לשר בממשלה. חברי הוועדה הציבורית יכהנו בתפקידם חמש שנים, אך ניתן יהיה למנותם שוב. הוועדה הציבורית תבחן מועמדים לתפקיד המנהלים המיוחדים ולמינהלה של הקרנות.
שאלה: האם המנהלים המיוחדים יעשו צעדים יוצאי דופן שלא נעשו עד היום?
תשובה: עיקר פעולתם של המנהלים המיוחדים תהיה יישום תכנית ההסדר ומילוי אחר הצעדים הקבועים בחוק. בין השאר ידאגו המנהלים המיוחדים לאיתור, מימוש ומכירת נכסים השייכים לקרנות, ליישום התקנון האחד, ליישום תכנית הבראה וכן לכל פעולה אחרת הנדרשת לשם מניעת היווצרות גירעון אקטוארי או הבטחת טובת העמיתים בקרנות.

מפקחים מיוחדים
שאלה : האם המפקחים המיוחדים הם המנהלים המיוחדים?
תשובה : לא. תפקיד המפקח המיוחד הוא זמני – עד שימונו לקרנות מנהלים מיוחדים. המפקח המיוחד יגיע בכל יום לקרן כדי לבדוק את תקינות הניהול שלה. הוא אינו מחליף את המנכ"ל או את יו"ר הקרן, וגם אינו פועל להדחת אנשים אחרים. יש לו סמכות לעיין בכל מסמכי הקרן ולשבת בכל ישיבותיה. אם יגלה המפקח דבר מה חריג, מתפקידו לדווח על כך למפקח על הביטוח במשרד האוצר.
שאלה : מי מונו למפקחים המיוחדים?
תשובה : מדובר בעורכי דין או רואי חשבון בעלי ניסיון וידע בתחום הביטוח הפנסיוני או בתחום פירוק חברות, שמונו על ידי המפקח על הביטוח.
שאלה : מה הם יכולים למצוא?
תשובה : התקווה היא כי לא יימצא דבר ואולם נוכחותם נדרשת בכדי למנוע כשלים שנתגלו בעבר בניהול הקרנות. חשוב להדגיש כי למפקחים המיוחדים אין סמכות ניהולית בקרנות ולפיכך תפקודם נכון רק לתקופת ביניים עד למינוי המנהלים המיוחדים והמנהלות כפי שקבוע בחוק.
חישוב שכר קובע
שאלה : כיצד מחשבים שכר קובע לפנסיה ומהו השינוי שייעשה בעקבות התכנית?
תשובה : בקרנות הפנסיה הוותיקות היו קיימות עד היום שתי שיטות לחישוב השכר הקובע לפנסיה, שיטת שנים אחרונות ושיטת יחסי השכר (שיטת הממוצעים): בשיטת שנים אחרונות השכר הקובע לפנסיה הוא פונקציה של שכר העמית בשנים האחרונות לעבודתו. כל תוספות השכר שהתקבלו בהסכמי שכר כלולות בו במלואן, ואילו קידום אישי בדרגות או תוספות אישיות אחרות מחושבים בממוצע לשנים האחרונות (בדרי"כ 3 שנים). שיטה זו קושרת את גובה הפנסיה לשכר העמית בשנות עבודתו האחרונות, כך שגובה הפרשותיו בשנים שקדמו לתקופה הקובעת כמעט שאינו משפיע על השכר הקובע לפנסיה. בשיטת יחסי השכר מחושב בכל שנה היחס שבין שכרו של העמית לבין השכר הממוצע במשק. לצורך חישוב השכר הקובע מחושב הממוצע הפשוט של היחסים הנזכרים לעיל במהלך שנות ההפרשה, והוא מוכפל בשכר הממוצע במשק במועד הפרישה לגמלאות. בשיטה זו קיים קשר הדוק יותר בין גובה הפרשות העמית לגובה השכר הקובע שלו. בעקבות תכנית ההסדר לכל מי שיקבל פנסיה החל ביום 1 באוקטובר 2003 ואילך יחושב השכר הקובע באופן הבא, ובלבד שתקרת העלייה הריאלית בשכר הקובע לפנסיה החל בחודש מרץ 1996 לפי כל שיטת חישוב, תהיה 2% בשנה: עבור עמיתים בקרנות פנסיה ותיקות בהן הייתה נהוגה שיטת יחסי השכר, יחושב השכר הקובע בשיטת יחסי השכר, כפי שנקבעה בתקנון האחד. עבור עמיתים בקרנות פנסיה ותיקות בהן הייתה נהוגה שיטת שלוש שנים אחרונות יחושב השכר הקובע בשתי שיטות: עד ליום 1 באוקטובר 2003 יחושב השכר בשיטת השנים האחרונות, ואילו החל מיום 1 באוקטובר 2003 ואילך יחושב השכר הקובע בשיטת יחסי השכר, כפי שנקבעה בתקנון האחד. בהקשר זה חשוב לציין כי זכויות פנסיוניות ייצברו גם בגין כספים שהם מעבר לתקרת הגידול שנקבעה לשכר הריאלי. בגין כספים אלה יצברו העמיתים קצבה נוספת בשיטה מאוזנת אקטוארית, כפי שנהוגה בקרנות הפנסיה החדשות.

<p>שאלה : האם שינוי שיטת השכר הקובע לפנסיה יפגע בגובה הפנסיה?</p>
<p>תשובה : ככלל, לא ניתן לחזות מראש איזו שיטת חישוב שכר קובע, שיטת שנים אחרונות או שיטת יחסי השכר, תניב פנסיה גבוהה יותר. בדרך כלל שיטת השנים האחרונות עדיפה לעובדי הסקטור הציבורי ששכרם נמצא בקו עלייה לאורך כל שנות העסקתם, בעוד שלעובדי התעשייה עדיפה בדרך כלל שיטת יחסי השכר, כי שכרם של אלה יורד לקראת מועד הפרישה (פחות שעות נוספות, פרמיות וכד').</p>
<p>שאלה : מעבר למקום עבודה חדש זיכה אותי בהעלאת שכר משמעותית, אחריה נותר השכר יציב לאורך זמן. כיצד ישפיע הדבר על חישוב הפנסיה שלי?</p>
<p>תשובה : בהתאם לתכנית ההסדר, חישוב הפנסיה ייעשה לפי העלאת שכר של עד 2% בשנה החל ממרץ 1996. ייתכן כי במקרה שלך, עד גיל הפרישה תתקזז העלייה הגדולה בשכר עם השנים בהן הוא נותר יציב.</p>
<p>שאלה : אני בן 47 ועמית במבטחים. על פי תקנון הקרן, השכר הקובע לפנסיה הוא על פי שיטת שנים אחרונות. אם אקפיא היום את חברותי בקרן, האם אקבל בבוא היום את מה שצברתי לפי שיטת שנים אחרונות?</p>
<p>תשובה : לגבי הצבירה בקרן הפנסיה, עד אוקטובר 2003 תחושב הפנסיה לפי ממוצע 3 השנים האחרונות, שהיא לא בהכרח זהה לשיטה הנהוגה בקרן מבטחים אך דומה לה. הפנסיה על התקופה שלאחר אוקטובר 2003 תחושב לפי שיטת הממוצעים. לפני שמקפיאים זכויות בקרן פנסיה ותיקה כדאי לעשות בדיקה מקצועית משום שלהרבה אנשים עדיין כדאי להמשיך ולחסוך בקרן הוותיקה גם לפי התקנון האחד החדש.</p>
<p>שאלה : מה תהיה שיטת ההצמדה של הפנסיה?</p>
<p>תשובה : שיטת ההצמדה של הפנסיה נשארת כפי שהייתה עד עכשיו, כלומר הצמדה למדד במועד תשלום תוספת היוקר.</p>
<p>שאלה : מה קורה לכספים שהופרשו לקרן פנסיה מעבר לעליית שכר ממוצעת של 2% בשנה לאחר מרץ 1996?</p>
<p>תשובה : ההפרשות העודפות מעל 2% בשנה מקנות לך פנסיה באיזון אקטוארי לפי תשואה של 5.57% בשנה.</p>
<p align="center">הגדלת דמי הגמולים</p>
<p>שאלה : איזה שיעור הופרש לפנסיה עד כה?</p>
<p>תשובה : עד כה הופרשו לקרן הפנסיה 17.5% משכרו של העובד בכל חודש. 5.5% הופרשו על ידי העובד ו- 12% הופרשו על ידי המעביד – 6% בגין פנסיה ו- 6% בגין פיצויים (את רכיב הפיצויים ניתן להגדיל ל- 8.33%).</p>
<p>שאלה : כיצד תתבצע העלאת שיעור התשלום לקרנות?</p>
<p>תשובה : העלאת שיעור תשלומי העובד והמעביד לקרן תתבצע בהליך הדרגתי שיתפרש על פני שלוש שנים : תשלומי עובד : מדי שנה, החל משנת 2004 ועד לשנת 2006, יתווסף לתשלומי העובד שיעור של 2/3 נקודת האחוז, כך שבשנת 2006 שיעור הפרשת העובד יהיה גבוה בשתי נקודות האחוז משיעור ההפרשה בעבר. תשלומי מעביד : מדי שנה, החל משנת 2004 ועד לשנת 2006, יתווסף לתשלומי המעביד שיעור של 1/3 נקודת האחוז, כך שבשנת 2006 שיעור הפרשת המעביד יהיה גבוה בנקודת האחוז משיעור ההפרשה בעבר.</p>

שאלה : אם העמית משלם יותר והמעביד משלם יותר, האם המשמעות היא שנקבל יותר?
תשובה : לא. הסכום הכולל של התשלום החודשי יגדל ב- 3% כדי לצמצם חלק מהגירעון של קרנות הפנסיה הוותיקות הגירעוניות. הגדלת התשלום נעשית על מנת שלא יהיה צורך להקטין את השכר המבוטח לעמיתים.
שאלה : האם הגדלת התשלומים לקרן הפנסיה תביא להגדלת הטבות המס?
תשובה : בהחלט כן, הפרשות העובד לקרן פנסיה מזכות אותו בזיכוי ממס בשיעור של 35% מהתשלום ששילם לקרן בכל חודש. הטבה זו מוגבלת בתקרה של עד 5% ממשכורת מזכה (ש"ח 10,200), בעקבות הרפורמה תגדל התקרה ל - 7.5% ממשכורת מזכה.
שאלה : האם המעביד יפוצה על הגדלת התשלום לקרן בגין העובד שלו?
תשובה : כן, המדינה תפצה את המעביד בעלות הנוספת ששילם דרך ביטוח לאומי.
שאלה : אני עמית בקרן פנסיה חדשה, האם גם אני יחויב בהגדלת התשלומים לקרן?
תשובה : לא, יחד עם זאת עובדים שיבחרו להגדיל את ההפרשות בקרנות החדשות, בקופות הגמל או בביטוחי המנהלים יוכלו לעשות זאת ובכך להגדיל את החיסכון הפנסיוני שלהם ולזכות בהטבות מס על ההפרשות המוגדלות.
דמי ניהול
שאלה : באילו מקרים ייגבו דמי הניהול החדשים?
תשובה : החל מיום 1 באוקטובר 2003 ייגבו דמי הניהול בשיעור 2% מכל התשלומים שמשלמת הקרן לעמיתה, בין אם מתשלומי הפנסיה ובין אם מתשלומים חד פעמיים. למשל, פנסיונר המקבל פנסיה בגובה ש"ח 3,500 לחודש ישלם דמי ניהול חודשיים בגובה 70 ש"ח.
פנסיונרים
שאלה : איך יושפעו הפנסיונרים מהתכנית החדשה?
תשובה : ככלל הצעדים הקבועים בתכנית אינה חלים על פנסיונרים, מלבד תשלום דמי ניהול בגובה 2% מהפנסיה. יש להדגיש כי תכנית ההסדר מביאה לאיזון קרנות הפנסיה, ובכך מעניקה לפנסיונרים (ולעמיתים הפעילים) ביטחון בכל הנוגע ליכולתן של הקרנות לעמוד בתשלומי הפנסיה בהווה ובעתיד.
שאלה : אני פנסיונר שפרש ב- 95 ומקבל פנסיה מק"מ. האם הפנסיה שלי מובטחת או שכמו שההסתדרות טוענת יש סיכוי שאשאר ללא פנסיה?
תשובה : דווקא לאחר העברת ההסדר בחקיקה הסיכוי שתישאר ללא פנסיה אינו קיים עוד, שכן החוק מבטיח שמעתה קרן הפנסיה שלך תהיה מאוזנת אקטוארית ותוכל לעמוד בהתחייבויותיה לעמיתים ולפנסיונרים.

העלאת גיל הפרישה
שאלה : כיצד תשפיע דחיית גיל הפרישה על הזכאות לפנסיה?
תשובה : דחיית גיל הפרישה לגיל 67 (באם יתקבל חוק גיל הפרישה) תעשה בהליך הדרגתי לאורך שנים רבות. החל ביום 1 בינואר 2004 יידחה גיל הפרישה לגברים ולנשים בארבעה חודשים בכל שנה, וההליך כולו יושלם עבור גברים בשנת 2009 ועבור נשים בשנת 2024. גיל הזכאות לפנסיה בקרנות הפנסיה יעודכן בהתאם.
שאלה : האם המעביד חייב להעסיק אותי עד גיל הפרישה החדש?
תשובה : דחיית גיל הפרישה אינה נוגעת רק לקרנות הפנסיה, מדובר במהלך כלל משקי ולפיכך הכללים שחלו על גיל הפרישה הנוכחי יחולו לגבי גיל הפרישה החדש.
שאלה : האם ניתן לפרוש עצמאית לפני גיל הפרישה הקבוע בחוק?
תשובה : כן. גם כיום עמית המבקש לפרוש מקרן הפנסיה לפני גיל הפרישה הקבוע בתקנון יכול לעשות זאת, בתמורה להפחתת הפנסיה המגיע לו בכ - 5% לכל שנת הקדמה (6% לאשה). חשוב להבין כי עובד המקדים פרישה, מחד מקבל פנסיה שנים רבות יותר ומאידך משלם לקרן דמי גמולים תקופה קצרה יותר. מנגנון זה יישאר בעינו גם לאחר הרפורמה בקרנות הפנסיה.
שאלה : המעבר לגיל פרישה 67 הוא הדרגתי, מה קורה למי שצובר מעל 35 שנות עבודה?
תשובה : מי שעבד והפריש לקרן הפנסיה יותר מ- 35 שנים מקבל מענק שנים עודפות על התקופה שמעבר ל- 35 שנות עבודה בדומה לנהוג לפני הרפורמה.
מנגנון איזון אקטוארי
שאלה : מהו מנגנון איזון אקטוארי?
תשובה : הנכסים של קרנות הפנסיה הנובעים מהתשלומים לקרן ומהתשואה המושגת עליהם משמשים את הקרן לתשלומי הפנסיות המהווים את התחייבויות הקרן. מנגנון איזון אקטוארי יוצר התאמה בין הנכסים להתחייבויות, ובכך מבטיח שהקרנות לא יצברו גירעונות אקטואריים בעתיד.
שאלה : כיצד מבוצעת ההתאמה בפועל?
תשובה : במצבים בהם הנכסים של קרנות הפנסיה עולים על ההתחייבויות תגדיל הקרן את הזכויות לעמיתים ובמצבים בהם ההתחייבויות עולות על הנכסים יוקטנו הזכויות.
שאלה : על פי מנגנון האיזון, האם הפנסיה שלי יכולה לקטון בעשרות אחוזים גם לאחר השינויים הקבועים בהסדר?
תשובה : הסדר קרנות הפנסיה מביא את הקרנות למצב של איזון אקטוארי עד ליום 1 באוקטובר 2003. הסיכוי שבעתיד קרנות הפנסיה יצברו גירעונות שיחייבו הקטנת הפנסיה אינו גדול, שכן התוכנית מבטיחה כרית ביטחון לתנודתיות בתשואה וההנחות לפיהן חושב המאזן האקטוארי שמרניות מאד.
שאלה : במה מתבטא הסיוע שתעניק הממשלה לקרנות הפנסיה?
תשובה : במסגרת תכנית ההצלה של קרנות הפנסיה תזרים הממשלה לקרנות סיוע בסכום של 73 מיליארד ₪, המכסה למעלה ממחצית מהגירעונות האקטואריים שנצברו בקרנות. הזרמת כספי הסיוע לקרנות תהיה הדרגתית ותתפרש על פני 35 שנים, החל בשנת 2004 ועד לשנת 2038. בנוסף, תינתן לקרנות הפנסיה כרית ביטחון בגובה 7 מיליארד ₪, במטרה להקל על התמודדות הקרנות עם תנודתיות בתשואה.

שאלה: איך יכסו את הגירעון האקטוארי של קרנות הפנסיה?
תשובה: בקרנות הפנסיה הוותיקות הגירעונית יכוסה הגירעון בחלקו באמצעות הזרמה מתקציב המדינה של סכומים שערכם הנוכחי הוא 73 מיליארד ש"ח, ובחלקו על ידי ביצוע צעדי הבראה כמו מעבר לתקנון אחיד ותשלום של דמי ניהול בגובה 2% על ידי הפנסיונרים.
כללי השקעה
שאלה: מה היו כללי ההשקעה עד היום?
תשובה: קרנות הפנסיה הוותיקות השקיעו לפחות 93% מנכסיהן באג"ח מיוחדות שהונפקו עבורן. האג"ח היו לתקופה של 20 שנה והבטיחו תשואה של 5.57% צמודה למדד. 7% הנותרים הושקעו באופן חופשי.
שאלה: האוצר מבטיח תשואה קבועה רק לגבי 30% מכספי הקרנות, האם השאר יושקע בבורסה?
תשובה: ממש לא. בהתאם לתנאי ההשקעה החדשים, שייכנסו לתוקף החל ביום 1 באוגוסט 2003, יונפקו לקרנות הפנסיה הוותיקות אג"ח מיועדות נושאות ריבית ריאלית של 4.8% לשנה, וקרן הפנסיה תשקיע בכל עת 30% משווי נכסיה באג"ח אלה. את יתרת נכסיה (מעבר ל - 30% המושקע במיועדות) תשקיע הקרן בנכסים סולידיים בהתאם לחלוקה הבאה: 50% משווי נכסיה רק באג"ח של מדינת ישראל, 13% משווי נכסיה בהלוואות ופיקדונות המדורגים A לפחות או גם באג"ח של מדינת ישראל ואת 7% הנותרים בהשקעות חופשיות, כפי שהיה בעבר.
שאלה: האם השינוי ייעשה בבת אחת?
תשובה: לא. אגרות החוב המיועדות הונפקו לתקופה של 20 שנה, ולכן בכל חודש מגיעה סדרה של אגרות חוב לפירעון. מתחילת אוגוסט 2003 איגרת חוב שתגיע לפירעון לא תחודש, וכך הכספים ישוחררו בהדרגה לשוק ההון.
שאלה: האם במקרה שיהיו רווחים גם הפנסיה תעלה?
תשובה: בהחלט כן, אם לקרן הפנסיה יהיו תשואות גבוהות על השקעותיה אזי הרווחים מהתשואות יחולקו בצורה שוויונית בין העמיתים הפעילים והפנסיונרים באופן של הגדלת זכויות
תקנון אחיד
שאלה: מהו תקנון אחיד?
תשובה: תקנון קרן הפנסיה הוא המסמך המשפטי המחייב על פיו נקבעות החובות והזכויות של העמיתים בקרן. במסגרת תכנית ההסדר הוחלט להכין תקנון אחיד לכל הקרנות הוותיקות להן מונה מנהל מיוחד, כך שכללי חישוב זכויות העמיתים יהיו אחידים בכל הקרנות, וייקבעו באופן ברור ובלתי תלוי בשיקול הדעת של הקרן או של כל גורם אחר.
שאלה: אני עמית בקרן פנסיה ותיקה וידוע לי כי ישנם עמיתים אחרים בקרן הזכאים לזכויות טובות משלי לפי הסכם מיוחד. האם התקנון האחד יבטל הסכמים מיוחדים.
תשובה: אחד מעקרונות הרפורמה הוא השיוויון בין העמיתים באותה קרן. חשוב לזכור כי קרן פנסיה מנוהלת על בסיס ערבות הדדית בין חבריה ולכן מתן זכויות עודפות לקבוצה מסוימת בא על חשבון יתר העמיתים בקרן שיקבלו פחות. תופעת ההסכמים המיוחדים תפסק לאחר קביעת התקנון האחד.

תנאי הביטוח בקרנות
שאלה: האם תנאי הביטוח הבסיסיים בקרנות הוותיקות יישארו בתוקף?
תשובה: כן. העמיתים המבוטחים בקרנות פנסיה וותיקות שנהנו מפנסיה מקיפה ימשיכו להנות מכך גם לאחר הרפורמה. כלומר מלבד הזכאות לפנסיית זקנה ישנה פנסיית שאירים ופנסיית נכות ואין שינוי בתנאי הזכאות לפנסיות אלה.
שאלה: אני בן 68 ומקבל פנסיה ממבטחים בסך 4,610 ₪ בחודש. כמה תקבל אשתי מקרן הפנסיה שלי לאחר מותי?
תשובה: בדומה למצב קודם לרפורמה. אין שינוי בשיעורי הפנסיה שיקבלו שאירים למעט תשלום דמי הניהול בשיעור 2%. כלומר שיעור פנסיית שאירי פנסיונר יישאר בגובה של 60% מהפנסיה שקיבל הפנסיונר ערב פטירתו.
כללי
שאלה: היכן ניתן לראות את החוק החדש?
תשובה: החוק מצוי באתר האינטרנט של הכנסת – Knesset.gov.il - תחת חוקים שהתקבלו, נוסח לא רשמי.
שאלה: האם השינויים יחולו על כל הקרנות?
תשובה: לא. האוצר מאפשר לקרנות הפנסיה הוותיקות לבחור בין שני מסלולים. במסלול אחד המדינה לא מזרימה כסף לקרנות, ומותירה להן את אגרות החוב המיועדות בריבית של 5.57%. במסלול זה נכללות קרנות הפנסיה הוותיקות שאינן גירעוניות (עתודות, עתידית, הע"ל, גלעד, יוזמה, עמית, עורכי דין ומגן). גם קרנות פנסיה מפעליות המצויות בגירעונות קטנים יחסית יכולות לבחור במסלול זה, אך עליהן להציג תכנית התייעלות עד ה-1 באוגוסט. המסלול השני נוגע לקרנות הפנסיה ההסתדרותיות הוותיקות. במסלול זה המדינה מזרימה כסף לקרנות כדי לכסות חלק מהגירעון, ובמקביל מפסיקה את הנפקת האג"ח ודורשת מהקרנות ליישם את תכנית ההבראה הקבועה בחוק. קרנות אלה אינן יכולות לבחור במסלול הראשון בשל היקף הגירעון שלהן.
שאלה: מה ההבחנה בין קרנות פנסיה ותיקות שההסדר חל עליהם לבין קרנות הפנסיה ותיקות שההסדר לא חל עליהם.
תשובה: ההבחנה מאד ברורה. ההסדר אינו חל על כל קרן פנסיה ותיקה מאוזנת עם מנגנון איזון מאחר ובקרנות אלו המדינה לא נדרשת לסייע בתמיכה כספית מעבר להנפקת אג"ח מיועדות.
שאלה: אני בת 60 ויכולה לפרוש לפנסיה, אבל צברתי עד כה פנסיה בשיעור של 50% בלבד. אם אמשיך לעבוד האם אגדיל את שיעור הפנסיה? האם זה כדאי?
תשובה: על כל שנת עבודה נוספת מעבר לגיל הפרישה תוכלי לצבור 3% פנסיה נוספים לעומת 2% פנסיה לפני גיל הפרישה, כלומר אם תעבדי עד גיל 65 תוכלי לצבור עוד כ- 15% פנסיה. השאלה אם זה כדאי מצריכה בדיקה פרטנית יחד עם זאת יש לדעת כי המשך עבודה יאפשר צבירת אחוזי פנסיה נוספים והמשכת השתכרות (השכר תמיד גבוה מהפנסיה).
שאלה: אני אמור לפרוש לפנסיה ב-30 באוגוסט 2003, האם התכנית תשפיע עלי?
תשובה: לא יהיה שינוי לגביך, מלבד תשלום דמי הניהול של 2% מתוך הפנסיה החודשית.

קרנות חדשות
שאלה: מה היו תנאי ההשקעה של הקרנות החדשות עד לרפורמה?
תשובה: 70% מנכסי הקרנות החדשות הושקעו באג"ח מיועדות שהונפקו עבורן בתשואה מובטחת של 5.05% צמודה למדד. שאר ה- 30% הושקעו באופן חופשי, בדרך כלל בהשקעות סולידיות.
שאלה: מה יהיו תנאי ההשקעה החדשים בקרנות החדשות?
תשובה: בהתאם לתנאי ההשקעה החדשים יונפקו לקרנות הפנסיה החדשות אג"ח מיועדות נושאות ריבית ריאלית של 4.8% לשנה, וקרן הפנסיה תשקיע בכל עת 30% משווי נכסיה באג"ח אלה. את יתר ה- 70% תשקיע הקרן בדומה לביטוחי מנהלים וקופות הגמל.
שאלה: במסגרת הרפורמה האוצר יעניק לעמיתי הקרנות החדשות ביטוח פיקדונות לתקופה של 10 שנים. איך זה משפיע על הסיכון של קרנות אלו?
תשובה: האוצר ייעשה לקרנות ביטוח פיקדונות שיבטיח כי כספי הקרן של העמיתים לא ייפגעו. כלומר, אם תהיה תשואה חיובית עמיתי הקרנות ייהנו ממנה, אך אם התשואה תהיה שלילית המדינה תזרים כסף לקרנות כדי שההפרשות של העמיתים לא ייפגעו (העמיתים יקבלו את כספם בהצמדה למדד). ביטוח הפיקדונות הוא לתקופה של 10 שנים, ונועד לתת למנהלי הקרנות פרק זמן כדי ללמוד להשקיע נכון, לאחר תקופה זו תישקל הארכה של הביטוח על פי הצורך.
שאלה: אני בן 29 ועמית בקרן פנסיה חדשה, האם חובה עלי להפריש 2% נוספים לפנסיה?
תשובה: בקרנות החדשות כמו בקופות הגמל לתגמולים ובביטוחי המנהלים אין חובה להפריש 2% נוספים אולם ניתן לעשות זאת והגדיל בכך את הפנסיה ולזכות בהטבות מס נוספות על כספי החיסכון הפנסיוני.
שאלה: אני עמית בקרן מבטחים החדשה, האם אני אפגע כתוצאה משינוי תנאי ההשקעה של הקרן?
תשובה: השינויים בתנאי ההשקעה של הקרנות החדשות עשויים להביא לשינויים בתשואות ששיגו הקרנות, וגובה הפנסיה ישתנה לפיהן. השאלה אם תהיה הפחתה בפנסיה שתקבל תלויה בתשואות הקרן בהתאם למדיניות ההשקעה שלה.
פנסיה תקציבית
שאלה: האם התכנית החדשה מתייחסת גם למקבלי הפנסיה התקציבית?
תשובה: כן, פרק הפנסיה בתכנית הכלכלית כולל טיפול בתוכנית ההצלה לקרנות הפנסיה הוותיקות הגירעוניות, וכן פרק הועסק בפנסיה תקציבית. בדומה לתוכנית לקרנות הוותיקות הגירעוניות, החל משנת 2004 יפריש כל עובד המבוטח בפנסיה תקציבית 1% ממשכורתו, ומשנת 2005 ואילך יפריש כל עובד 2% ממשכורתו לטובת תשלומי הפנסיה. כאשר תיקבע בחקיקה דחית גיל הפרישה, אזי גיל הפרישה המעודכן יחול גם על מקבלי הפנסיה התקציבית.
שאלה: האם גם בפנסיה תקציבית יש גירעון?
תשובה: בניגוד לקרנות הפנסיה, מערכת הפנסיה התקציבית אינה מבוססת על צבירה וניהול של כספים, אלא על התחייבות לשלם באופן שוטף מתקציב המדינה, ולכן חלק מהצעדים בתכנית ההבראה של קרנות הפנסיה הוותיקות אינה רלוונטית לה.